

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə
prorektor vəzifəsini icra
edən dos.Z.I.Məmmədov

" 12 " sentyabr 2025 cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050620 Kompüter mühəndisliyi

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: "Texnologiya və texniki elmlər"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "Əməliyyat sistemləri."

Kodu: İPF-B11

Tədris ili I (2024-2025) Semestr: I

Tədris yükü (saat): Cəmi: 75 saat (45saat mühazirə,30 saat laboratoriya)

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

Auditoriya N:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: Ələskərov Nadir Hüseyn oğlu b/m

Kafedranın ünvanı: Füzuli 170 a

Məsləhət saati: V – gün saat 12:00- da.

E-mail ünvanı: nadir.alaskarov@gmail.com

III.Tövsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1."İnformatika" Dərslik.S.Q.Kərimov,S.B.Həbibullayev,T.I.İbrahimzadə.

Bakı 2002

2." İnformatika və kompyuterləşmənin əsasları" Ə.Abbasov,M.Əlizadə,E.Seyidzadə.Bakı 2009"

3." N.Allahverdiyeva,M.Namazov."Kompüter informasiya kommunikasiya texnologiyaları"Bakı-2012

4. "Internet resursları".Google.az

Əlavə:

1."Kompyuter şəbəkələrinin əsasları və proqram təminatı".T.I.İbrahimzadə,V.B.Sərdarov.

Bakı-2008

IV.Prekvizitlər:Fənnin tədrisindən əvvəl tələbə informatikanın nəzəri əsaslarını və tərkibi, kompüterin arxitekturası, proqram təminatı və əməliyyat sistemləri barədə məlumatlı olmalıdır.

V.Korekvizitlər:Fənnin tədrisindən əldə edilən bilik və bacarıqlar kompüter şəbəkələrinin qurulması və idarəedilməsi üçün əhəmiyyətlidir.

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməli. Tələbələr Universitetin təyin etdiyi daxili intizam qaydalarını gözləməli, bir- birinə hörmətlə yanaşmalı və dərslərin gedişinə mane olmamalı, tələbə kimi dərslərin gedişinin normal təşkilinə maraqlı olmalıdır. Ders vaxtı müəllimin icazəsi olmadan texniki avadanlıqlardan (mobil telefon, kalkulyator, kompüter və s.) istənilən formada istifadə, dərslərin zamanı yemək yemək, digər tələbələrə danışaraq dərslərin gedişinə mane olmaq - dərslərin pozma kimi hesab edilir və belə tələbə auditoriyadan kənarlaşdırılır.

Tələbə-dərslərdə, verilən tapşırıqlara məsuliyyətlə yanaşmalı, vaxtında yerinə yetirilməsinə çalışmalı, seminar və laboratoriya işlərinə hazır gəlməli, dərslərin zamanı qrup yoldaşlarının fikirlərinə diqqətli olmalı, dinləməli, öz münasibətini müasir tələb olunan formada bildirməlidir.

X. Təqvim mövzu planı:

Mühazirə 45 saat, laboratoriya 30 saat, Cəmi: 75 saat

№	Mövzunun adı və məzmunu	Saat	Tarix
1.	Proqram təminatı anlayışı. Proqram təminatının təyinatı və təsnifatı. Plan: 1. Sistem proqram təminatı. 2. Texniki xidmət proqramları. 3. Proqramlaşdırma sistemləri. Mənbə: 1, 2, 3	2	
2.	Tətbiqi proqram təminatı. Plan: 1. Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri. 2. Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri. 3. Ekspert sistemləri. Mənbə: 1, 2, 3	2	
3.	Əməliyyat sistemləri anlayışı. Əməliyyat sisteminin təsnifatı və funksiyaları. Plan: 1. Əməliyyat sistemləri anlayışı. 2. Əməliyyat sisteminin təsnifatı. 3. Dosya ailəsinin əməliyyat sistemləri. 4. OS/2 ailəsinin əməliyyat sistemləri. Mənbə: 1, 2, 3	2	
4.	Windows ailəsinin əməliyyat sistemləri. Plan: 1. Real vaxt əməliyyat sistemlərini ailəsi. 2. Əməliyyat sistemlərinin inkişaf istiqamətləri. Mənbə: 1, 2, 3	2	
5	Proseslər və onların idarə olunması. Plan: 1. Proses anlayışı	2	

XIV.Birinci kollektivum sualları-I

- 1.Program təminatı anlayışı,Program təminatının təyinatı və əsnifatı.
- 2.Sistem proqram təminatı.
- 3.Texniki xidmət proqramları.
- 4.Proqramlaşdırma sistemləri.
- 5.Tətbiqi proqram təminatı.
- 6.Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri.
- 7.Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri.
- 8.Ekspert sistemləri.
- 9.Əməliyyat sistemləri anlayışı,Əməliyyat sisteminin təsnifatı və funksiyaları.
- 10.Əməliyyat sistemləri anlayışı.
- 11.Əməliyyat sisteminin təsnifatı.
- 12.Dos aliesinin əməliyyat sistemləri.
- 13.OS/2 aliesinin əməliyyat sistemləri.
- 14.Windows aliesinin əməliyyat sistemləri.
- 15.Real vaxt əməliyyat sistemlərini aliesi.

Kollektivum sualları - II

- 1.Proseslər və onların idarə olunması.
- 2.Yaddaşın idarə olunması.
- 3.MS DOS əməliyyat sistemi,yüklənməsi və əmrleri.
- 4.MS DOS əməliyyat sisteminin strukturu və funksiyaları.
- 5.MS DOS əməliyyat sisteminin fayl sistemi qurğuların adları.
- 6.Diskini fiziki və məntiqi strukturu.
- 7.Fayl sistemi və onun təşkili.
- 8.FAT-16,FAT-32 fayl sistemi.
- 9.NTFS-fayl sistemi.
- 10.Faylın yaradılması və adlandırılması.
- 11.Kataloqlar.
- 12.Fayl və kataloqların silinməsi.
- 13.Yaddaşın növləri.
- 14.Şəbəkə əməliyyat sistemləri.
- 15.UNIX və LINUX əməliyyat sistemləri.

XV-Fənnin imtahan sualları.

I-blok

- 1.Program təminatı anlayışı,Program təminatının təyinatı və əsnifatı.
- 2.Sistem proqram təminatı.
- 3.Texniki xidmət proqramları.
- 4.Proqramlaşdırma sistemləri.
- 5.Tətbiqi proqram təminatı.
- 6.Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri.
- 7.Verilənlər bazasının idarəetmə sistemləri.
- 8.Ekspert sistemləri.
- 9.Əməliyyat sistemləri anlayışı,Əməliyyat sisteminin təsnifatı və

funksiyaları.

10. Əməliyyat sistemləri anlayışı.
11. Əməliyyat sistemini təsnifatı.
12. Dos aliesinin əməliyyat sistemləri.
13. OS/2 aliesinin əməliyyat sistemləri.
14. Windows aliesinin əməliyyat sistemlər.
15. Real vaxt əməliyyat sistemlərini aliesi.

I I-blok

16. Əməliyyat sistemlərinin inkişaf istiqamətləri.
17. Proseslər və onların idarə olunması.
18. Proses anlayışı
19. Proseslərin idarə olunması.
20. Yaddaşın idarə olunması.
21. MS DOS əməliyyat sistemi, yüklənməsi və emrləri.
22. MS DOS əməliyyat sisteminin sturukturu və funksiyaları.
23. MS DOS əməliyyat sisteminin yüklənməsi.
24. MS DOS-un daxili və xarici emrləri.
25. MS DOS əməliyyat sisteminin fayl sistemi qurğuların adları.
26. Disk əməliyyat sisteminin əsas anlayışları.
27. MS DOS-da diskin sturukturu.
28. Diskin fiziki və mantiqi sturukturu.
29. Fayl sistemi və onun təşkili.
30. FAT-16, FAT-32 fayl sistemi.
31. NTFS-fayl sistemi.
32. NTFS-FAT-la müqayisədə əsas üstünlükləri.
33. Fayl sturukturunun xidməti.
34. Faylın yaradılması və adlandırılması.
35. Kataloqlar.
36. Fayl və kataloqların silinməsi.

III-blok

37. Əməliyyat sistemlərinin funksiyalarının və tipləri.
38. Əməliyyat sistemlərinin funksiyaları.
39. Yaddaşın növləri.
40. Yaddaşın idarə olunması.
41. Şəbəkə əməliyyat sistemləri.
42. UNIX və LINUX əməliyyat sistemləri.
43. Unix əməliyyat sisteminin imkanları.
44. Linux əməliyyat sisteminin imkanları.
45. Əməliyyat sistemlərinin tətbiq sahələri.
46. Norton commander(NC) program örtüyü.
47. Norton commanderin imkanları.
48. Norton commanderin işə salınması.
49. Norton commanderde funksional düymələrdən istifadə.
50. Windows əməliyyat sistemi.
51. Windows əməliyyat sisteminin inkişaf tarixi
52. Windows əməliyyat sisteminin üstün cəhətləri.
53. Windows əməliyyat sisteminin çatışmayan cəhətləri.

IV-blok

54. Windows əməliyyat sisteminin fayl sistemi.

55. Örtük programları.
56. Fayllar üzərində emeller.
57. Faylların əsas xassələri.
58. Windowsun istifadəçi qrafik interfeysi.
59. Əsas anlayışlar, Qrafik interfeys obyektləri.
60. "Plug and play" texnologiyası əsasında yeni periferiya qurğularının qoşulması. "Drap and drop" texnologiyası.
61. İşçi stolun təyinatı.
62. Windows emeliyyat sistemində verilənlərin mübadiləsi
63. Mürəkkəb sənəd anlayışı, OLE-texnologiyası.

V-blok

64. Windows 7 emeliyyat sistemi.
65. Windows 7 emeliyyat sisteminin idarəetmə vasitələri.
66. Windows 7 emeliyyat sisteminin interfeysi.
67. Windows 7 emeliyyat sisteminin işçi stolu.
68. Windows 7 emeliyyat sistemində fayllar və qovluqlarla emeliyyatlar.
69. Bələdçi rejimi, Kompüter qovluğu (bələdçi)
70. Windows 10 emeliyyat sistemi.
71. İşçi masası və onun əsas elementləri.
72. Windows 10-emeliyyat sistemində əsas obyektlər, fayl, qovluq.
73. İstifadəçi qovluqları, Xidməti qovluqlar, Əsas sistem qovluqları.
74. Windows 10-emeliyyat sistemində pəncərənin növləri və onlarla iş prinsipləri.
75. Windows 10-emeliyyat sistemində- Explorer pəncərəsi.

"Əməliyyat sistemləri" fənninin sillabusu 050620 "Kompüter mühəndisliyi ixtisasın tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Texnologiya və texn elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdi.
"12" sentyabr 2025-ci il, protokol №_01_).

Müəllim:
Müəllim:

b/m N. Ələskərov
Ü. İsmaylova

Kafedra müdiri:

dos. R. Əliyev